

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О ДИНАРИЗАЦИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ

Децембар 2016. године

Београд, март 2017. године

Уводна напомена

Већа употреба динара у финансијском систему Србије и боља усклађеност валутне структуре прихода и расхода небанкарског сектора побољшале би степен финансијске стабилности земље, умањиле ризик од промене девизног курса у најрањивијим секторима привреде и повећале ефикасност монетарне политике. Да би се процес динаризације подржао, Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале су априла 2012. године *Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије*.

У складу с тим документом, Народна банка Србије и Влада Републике Србије обавезале су се да прате и анализирају кретање степена динаризације, као и да редовно извештавају јавност о употреби динара у домаћем финансијском систему. С тим циљем, Народна банка Србије тромесечно припрема и објављује *Извештај о динаризацији финансијског система Србије* као једно од помоћних средстава комуникације с јавношћу. Тим извештајем јавности се пружају на увид дешавања у сегменту динарског тржишта и указује на мере и активности које су тржишни учесници и регулаторни органи предузели, или ће предузети, ради подршке процесу динаризације. Приступ јавности тим информацијама омогућиће да се боље разуме неопходност заштите од ризика промене девизног курса, као и неопходност мера и активности које ће Народна банка Србије и Влада Републике Србије предузимати како би се процес динаризације финансијског система Србије подстакао.

Извештаји о динаризацији финансијског система Србије доступни су јавности на интернет презентацији Народне банке Србије (www.nbs.rs).

Стратегија динаризаџе

Стратегија динаризаџе у Републици Србији заснива се на активностима које се могу објединити у три међусобно повезана стуба.

Први стуб стратегије динаризаџе је најопштијег карактера, али је уједно и најважнији. Мере у оквиру овог стуба подразумевају активности усмерене ка успостављању макроекономског окружења које карактеришу ниска и стабилна инфлација, стабилан финансијски систем и одржив привредни раст.

Други стуб стратегије обухвата мере усмерене на активно промовисање динарских инструмената и тржишта, с посебним акцентом на развој тржишта динарских обвезница. Развој динарске криве приноса је важна окосница овог стуба.

Трећи стуб има за циљ унапређење заштите од постојећих девизних ризика у небанкарском сектору и дестимулисање даљег јачања тих ризика. Народна банка Србије ће предводити напоре у овој области, сарађујући с банкарским сектором на увођењу и развоју основних инструмената заштите од девизног ризика како на међубанкарском тржишту тако и у пословању с клијентима.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

д.с. – десна скала

ЕБРД – Европска банка за обнову и развој

л.с – лева скала

млн – милион

млрд – милијарда

NPL – проблематични кредити

п.п. – процентни поен

Т – тромесечје

ХоВ – хартије од вредности

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

I.	Динаризаџи финансијског система Србије	1
1.	Пласмани привреди и становништву	1
2.	Новоодобрени кредити привреди и становништву	3
3.	Депозити привреде и становништва	4
4.	Динарска и девизна штедња	5
5.	Јавни дуг	6
II.	Инструменти заштите од девизног ризика	8
1.	Своп аукџије девиза Народне банке Србије	8
2.	Коришћење инструмената заштите од девизног ризика	9
	Методолошке напомене	11
	Списак графикона и табела	12

I. Динаризација финансијског система Србије

Показатељи динаризације финансијског система су у Т4 2016. забележили супротна кретања. Динаризација депозита је наставила да се повећава, док је динаризација пласмана и јавног дуга незнатно смањена.

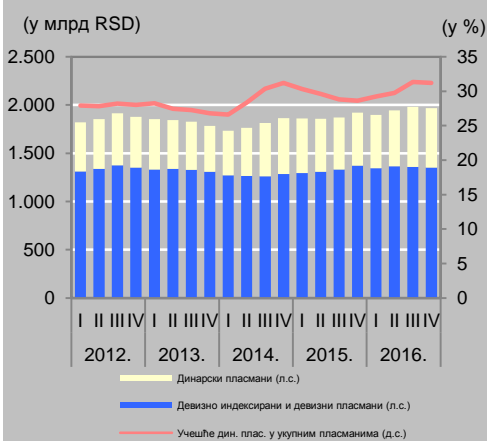
1. Пласмани привреди и становништву

У структури пласмана привреди и становништву, динарски пласмани су у Т4 2016. смањени у нешто већој мери од валутно индексираних и девизних пласмана. Динаризација пласмана привреди и становништву због тога је незнатно смањена (за 0,2 п.п.), на 31,2%. Искључујући ефекат промене девизног курса,¹ овај показатељ је крајем Т4 износио 32,3%, или за 0,1 п.п. мање него у претходном тромесечју.

За разлику од Т3 2016, пласмани привреди и становништву су у Т4 смањени (за 13,8 млрд динара) услед нижих пласмана привреди. Сезонски неуобичајено, у Т4 је забележено смањење пласмана привреди (за 28,7 млрд динара), које је последица отписа потраживања банака (међу којима се највећи део односи на пласмане предузећима у стечају), продаје *NPL* банака лицима ван банкарског сектора, као и превремене отплате валутно индексираниг кредита од стране једног јавног предузећа домаћим банкама – путем прекограничног задуживања. Наведени фактори утицали су на пад динарских, као и валутно индексираних и девизних пласмана привреди. У структури пласмана привреди, динарски пласмани исказали су већи пад од девизних и валутно индексираних пласмана, што се одразило на смањење њиховог учешћа у укупним пласманима привреде у Т4 за 1,3 п.п., на 19,4% крајем децембра 2016.² При томе, по основу отписа и продаје *NPL*, у наредном периоду могу се очекивати позитивни ефекти по кредитну активност банака, пошто се растерећењем биланса банака од проблематичне активе отвара простор за ново кредитирање.

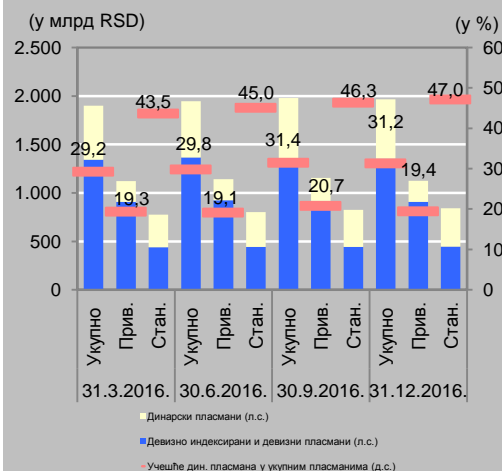
За разлику од пласмана привреди, пласмани становништву су у Т4 наставили да бележе раст (за 14,9 млрд динара), који је био нешто спорији него у претходна два тромесечја. Том расту и даље највише доприноси повећање динарских пласмана (за 13,3 млрд динара), у оквиру којих су и даље најзаступљенији готовински

Графикон I.1.1. Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву

Извор: НБС.

Графикон I.1.2. Секторска структура пласмана

Извор: НБС.

¹ Обрачунато по курсу динара према евр, америчком долару, швајцарском франку, британској фунти и јапанском јену на дан 30. септембра 2014., узимајући у обзир валутну структуру потраживања по основу кредита.

² Искључујући ефекат промене девизног курса, овај показатељ је смањен за 1,3 п.п., на 20,1%, колико је износио крајем Т4.

кредити (укључујући кредите за рефинансирање). Валутно индексирани и девизни пласмани становништву остварили су скроман раст, који је вођен растом стамбених кредита. Наведена кретања условила су наставак раста динаризаџије пласмана становништву за 0,8 п.п. у Т4, на 47,0%, колико је износила крајем 2016.³

---

³ По искључењу ефекта промене девизног курса, то учешће је повећано за 0,8 п.п., на 48,5%.

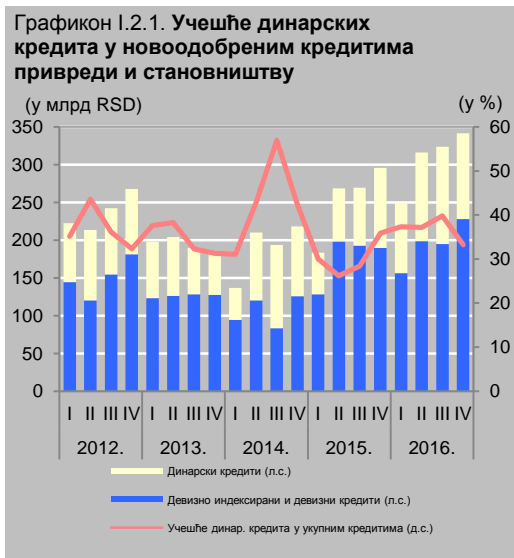
2. Новоодобрени кредити привреди и становништву

Износ новоодобрених кредита привреди и становништву повећан је у Т4. Трећина новоодобрених кредита била је у динарима, што је нешто мање него у претходном тромесечју.

Банке су у Т4 привреди и становништву пласирале 341,8 млрд динара новоодобрених кредита, што је, посматрано на тромесечном нивоу, највећи износ у последњих пет година. У поређењу с претходним тромесечјем, износ новоодобрених кредита повећан је за 18,0 млрд динара, или за 5,6%. При томе, повећано је одобравање валутно индексираних и девизних кредита (за 33,2 млрд динара, или 17,0%), док је износ динарских кредита смањен (за 15,2 млрд динара, или 11,8%). Учешће динарских кредита у укупним новоодобреним кредитима због тога је смањено (за 6,5 п.п., на 33,3%).

Посматрано са секторског аспекта, пораст износа новоодобрених кредита у Т4 односи се првенствено на привреду, при чему се, за разлику од Т3, у овом периоду привреда више ослањала на валутно индексиране и девизне кредите. Тако је у Т4 18,4% новоодобрених кредита привреди пласирано у динарима, наспрам 25,2% у Т3. Као и у претходном периоду, привреда је око половине укупно новоодобрених кредита користила за финансирање обртних средстава, док је задржано и релативно високо учешће инвестиционих кредита (око четвртина укупних новоодобрених кредита).

Износ новоодобрених кредита становништву је у Т4 био незнатно већи него у Т3. Том расту је највише допринео пораст стамбених кредита. Иако су ти кредити и даље претежно у девизном знаку, у новембру је први пут одобрен динарски стамбени кредит по каматној стопи нижој од 5% и с роком доспећа преко 20 година. Готовински кредити, који и даље представљају најзаступљенији модел финансирања становништва, одобрени су у нешто мањем износу у поређењу с Т3. С обзиром на то да се ови кредити и даље, по правилу, одобравају у динарима (преко 99%), њихово смањење допринело је мањем учешћу динарских кредита у укупним новоодобреним кредитима (71,6% наспрам 75,3% у Т3).

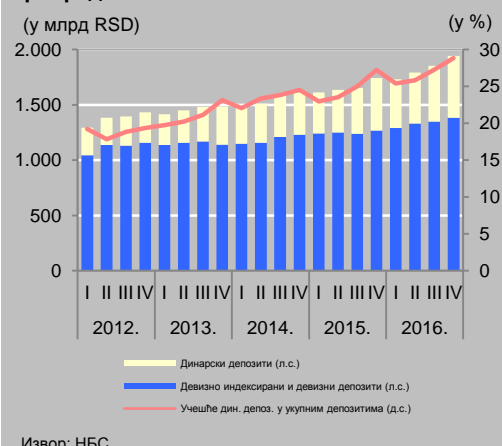
3. Депозити привреде и становништва

Динарски депозити су у Т4 наставили да расту брже од девизних депозита и на рачунима привреде и на рачунима становништва. Степен динаризаџије депозита привреде и становништва због тога је повећан са 27,3% на 28,8%, колико је износио крајем Т4.

Сезонски уобичајено, депозити привреде и становништва су у Т4 расли брже него у претходна три тромесечја 2016. Крајем децембра 2016. они су износили 1.941,9 млрд динара, што је за 89,4 млрд динара више него пре три месеца. Раст је у највећој мери остварен код привреде (55,2 млрд динара), при чему је повећање карактеристично за предузећа из готово свих области привреде, а нарочито из области трговине. Посебно је био изражен раст динарских депозита, који се може довести у везу са опоравком економске активности, а у одређеној мери и с напретком оствареним у борби против сиве економије. Девизни депозити предузећа су, такође, повећани, што се, као и у претходном периоду, може повезати с њиховим добрим извозним резултатима. Међутим, раст девизних депозита привреде ипак је био умеренији у односу на раст динарских депозита, што је условило повећање динаризаџије депозита привреде на 54,0%, или за 1,3 п.п. више него у претходном тромесечју.

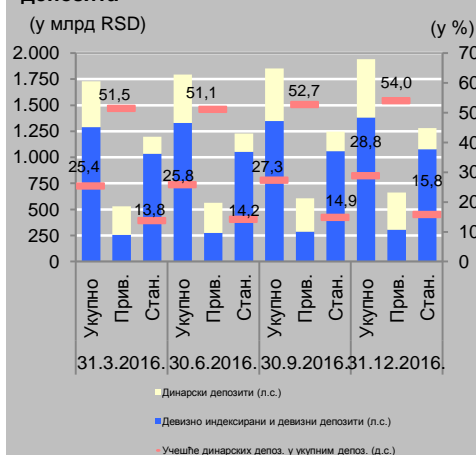
Депозити становништва су такође повећани (за 34,2 млрд динара) услед раста динарских, као и девизних депозита. У структури динарских депозита, највећи раст је остварен на текућим рачунима грађана, а нешто мањи код орочених динарских депозита. И девизни депозити становништва су порасли. Међутим, њихов раст је био мање динамичан у односу на динарске депозите. Наведена кретања условила су наставак раста динаризаџије депозита становништва, на 15,8% крајем Т4, или за 0,9 п.п. више у поређењу с крајем претходног тромесечја.

Графикон I.3.1. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва

Извор: НБС.

Графикон I.3.2. Секторска структура депозита

Извор: НБС.

4. Динарска и девизна штедња

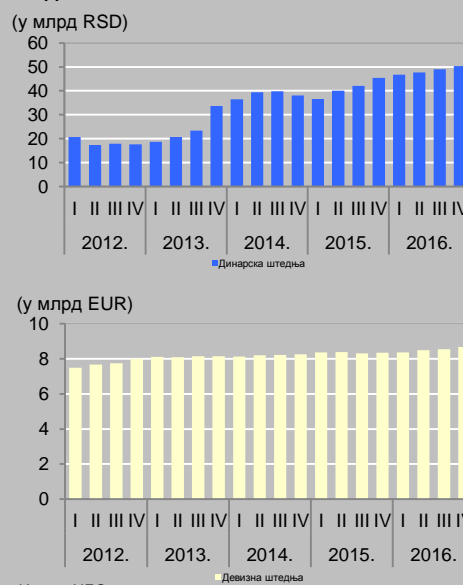
Динарска и девизна штедња су у Т4 наставиле да бележе раст. Динарска штедња и даље расте бржим темпом од девизне, па је њено учешће у укупној штедњи наставило да се повећава (за 0,1 п.п., на 4,5%).

Динарска штедња је у Т4 наставила да расте сличним темпом као у претходном тромесечју. Крајем 2016. она је достигла историјски највиши ниво – 50,4 млрд динара, што је за 1,4 млрд динара (или за 2,8%) више него крајем септембра. У поређењу с крајем 2015. динарска штедња је повећана за 5,0 млрд динара (или за 11,0%), а у односу на крај 2012. за 32,7 млрд динара (или 2,9 пута). Дужи период ниске и стабилне инфлације, релативна стабилност курса динара, повољније каматне стопе и порески третман у односу на девизну штедњу и даље подстичу њен раст.

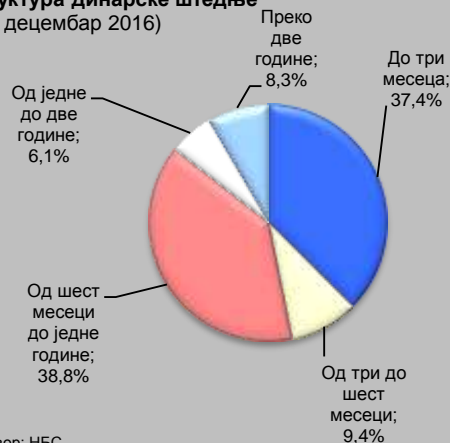
Слично као у претходном тромесечју, раст динарске штедње у Т4 био је резултат повећања депозита положених на рок краћи од једне године (за 3,8 млрд динара), док је штедња положена на дуже рокове доспећа смањена (за 2,4 млрд динара). То је условило промене у рочној структури динарске штедње у корист штедње положене на период краћи од годину дана, која је крајем Т4 чинила 86% укупне динарске штедње.

Грађани су у Т4 повећали и износ девизне штедње у банкама. Крајем децембра укупан износ средстава на девизним рачунима грађана износио је 8.673,6 млн евра, што је за 126,2 млн евра (или за 1,5%) више него крајем Т3. Слично као у Т3, раст девизне штедње резултат је повећања средстава депонованих на рок до годину дана (за 562,5 млн евра), и то пре свега штедње по виђењу. Износ штедње положене на дуже рокове је смањен (за 436,3 млн евра) услед смањења износа штедних улога орочених на рок од једне до две године. Услед наведених кретања, у рочној структури девизне штедње повећана је заступљеност депозита краћих рокова доспећа, тако да је штедња положена на рокове до годину дана крајем децембра чинила четири петине укупне девизне штедње.

Графикон 1.4.1. Динарска и девизна штедња

Графикон 1.4.2. Рочна структура динарске штедње (31. децембар 2016)

Графикон 1.4.3. Рочна структура девизне штедње (31. децембар 2016)

5. Јавни дуг

Држава се у Т4 претежно финансирала у иностраној валути. Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу због тога је смањено са 21,4%, колико је износило у Т3, на 20,9%.

Након три тромесечја узастопног пада, јавни дуг је у Т4 повећан. Тако је, изражено у динарима, јавни дуг крајем децембра 2016. износио 3.064,8 млрд динара, што је за 88,7 млрд динара више него пре три месеца.

Повећање јавног дуга у Т4 резултат је пораста задужења у девизама у условима изражених међувалутних промена (јачања долара у односу на евро). Посматрано по валутама задужења, држава је повећала првенствено задужење у еврима (за 19,5 млн евра), и то највише по основу ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту, преузимања дугова појединих јавних предузећа, као и по основу задужења код страних држава и међународних финансијских институција за финансирање изградње инфраструктуре.

Износ јавног дуга у доларима је у истом периоду смањен (за 72,3 млн долара), првенствено по основу отплате дела дуга према Париском и Лондонском клубу кредитора. Међутим, изражено у динарима, износ доларског дела јавног дуга је повећан услед јачања долара у односу на евро, односно динар.

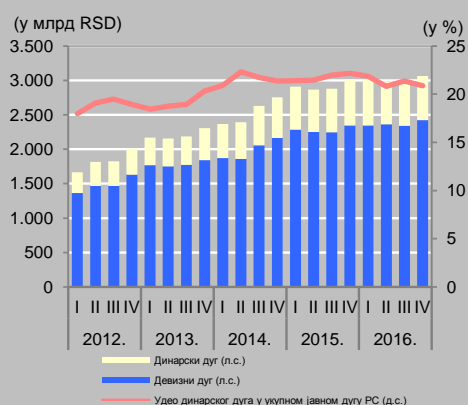
У поређењу с девизним делом јавног дуга, задужење у динарима је у овом периоду повећано у мањој мери (за 4,4 млрд динара). Раст динарског дела јавног дуга резултат је већег задужења државе по основу динарских ХоВ емитованих на домаћем тржишту капитала.

Као последица наведених кретања, у структури јавног дуга смањено је учешће јавног дуга у динарима (за 0,5 п.п., на 20,9%). Највећи део јавног дуга и даље је деноминован у еврима (39,7%) и доларима (33,9%).

По основу ХоВ емитованих на домаћем тржишту, јавни дуг је крајем Т4 износио 1000,7 млрд динара, што је за 22,1 млрд динара више него на крају претходног тромесечја. Држава је на том тржишту повећала задужење и по основу динарских и по основу девизних ХоВ.

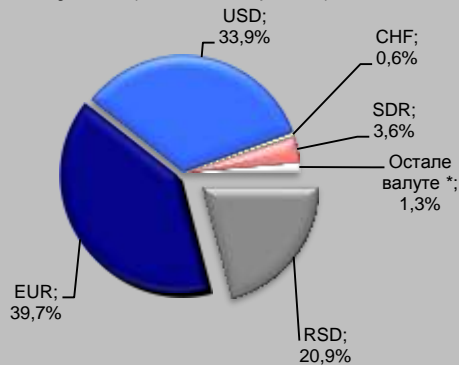
На тржишту динарских ХоВ држава је емитовала искључиво ХоВ с роковима доспећа дужим од годину дана. С обзиром на то да у овом периоду није било емисија нових нити доспећа раније емитованих ХоВ рочности краћих од годину дана, портфељ ових ХоВ је

Графикон I.5.1. Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу

Извор: Министарство финансија.

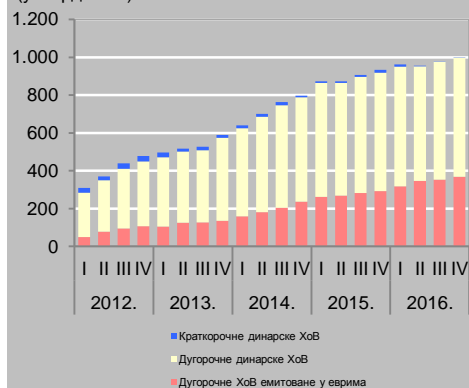
Графикон I.5.2. Валутна структура јавног дуга РС (31. децембар 2016)

* GBP, JPY, DKK, SEK, NOK

Извор: Министарство финансија.

Графикон I.5.3. Рочна структура државних ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту (стања на крају тромесечја) (у млрд RSD)

Извор: Министарство финансија.

крајем Т4 остао скроман (0,7 млрд динара, или 0,1% вредности укупног портфеља динарских државних ХоВ).

За разлику од ових ХоВ, портфељ динарских ХоВ дужих рокова доспећа у Т4 је наставио да се повећава и крајем децембра 2016. достигао је износ од 632,4 млрд динара, или за 8,1 млрд динара више него крајем септембра. То је резултат већег задужења државе по основу емисије референтних обвезница рочности седам година, као и обвезница рочности три године. С друге стране, смањено је стање дугорочних ХоВ најкраћих рокова доспећа (53 недеље и две године). Наведена кретања су условила повећање просечне преостале рочности портфеља динарских државних ХоВ са 25,9 месеци у септембру на 27,1 месец, колико је износила крајем децембра.

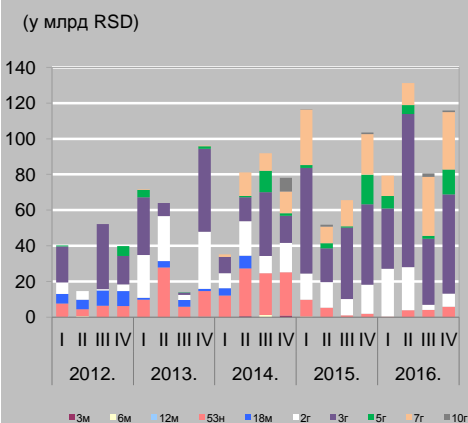
По основу девизних државних ХоВ емитованих на домаћем тржишту, јавни дуг је повећан за 109,2 млн евра, да би крајем Т4 достигао 2.977,3 млн евра. Тај раст је у највећој мери последица раста задужења по основу ХоВ најдуже иницијалне рочности (петнаест година), као и ХоВ трогодишње рочности.

На секундарном тржишту у Т4 је остварен промет државних динарских ХоВ у износу од 116,2 млрд динара. У поређењу с Т3, тај промет је био већи за 35,6 млрд динара, или за 44%. При томе, није било трговања непосредно након салдирања примарне продаје ХоВ.

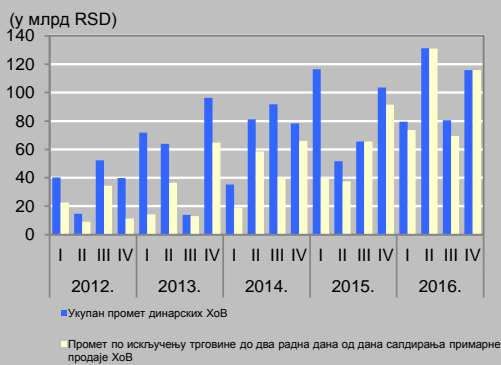
Расту секундарног промета државних динарских ХоВ највише је допринело веће трговање ХоВ иницијалних рочности три и пет година. Повећано је и трговање овим ХоВ на Београдској берзи. Оно је у Т4 износило 6,4 млрд динара, или за 2,1 млрд динара више него у Т3.

Са становишта динаризације, од посебног значаја у Т4 било је емитовање и продаја динарске обвезнице *EBRD*-а, што представља важан корак у правцу развоја финансијског тржишта у Србији. Средства обезбеђена њиховом продајом биће усмерена у динарско кредитирање привреде и локалне самоуправе, што ће допринети умањењу валутног ризика и већој динаризацији финансијског система. То је у складу с Меморандумом о разумевању, који су почетком 2017. потписали *EBRD*, Влада Србије и Народна банка Србије, који ће *EBRD* омогућити да лансира кредитни програм у српској валути намењен домаћим малим и средњим предузећима.

Графикон I.5.4. Секундарни промет динарских државних ХоВ

Графикон I.5.5. Секундарни промет динарских државних ХоВ по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања примарне продаје

II. Инструменти заштите од девизног ризика

1. Своп аукције девиза Народне банке Србије

Народна банка Србије је у току Т4 наставила да организује редовне тромесечне и двонедељне своп аукције девиза.

У току Т4 је организовано 26 редовних тромесечних своп аукција девиза, на којима је Народна банка Србије своп продала и своп купила по 36,0 млн евра.

Народна банка Србије је организовала и 24 редовне двонедељне своп аукције девиза, на којима је своп продала и своп купила по 18,0 млн евра, што је чак за 96,0 млн мање него у претходном тромесечју (114,0 млн евра). На двонедељним своп аукцијама девиза у децембру није било реализације, док је у октобру Народна банка Србије своп продала и своп купила по 15,0 млн евра и у новембру по 3,0 млн евра.

На свим аукцијама које је организовала Народна банка Србије је своп продавала и своп куповала исти износ девиза, и то с позитивном разликом у своп поенима, што потврђује да постоји интерес за развој међубанкарске своп трговине, односно међубанкарског своп тржишта у земљи.

Ради управљања својом ликвидношћу, банке су у току Т4 закључиле десет међубанкарских трансакција купопродаје девиза за динаре, чија је укупна вредност 32,6 млн евра (у претходном тромесечју 9,7 млн евра). Просечна пондерисана рочност тих трансакција била је девет дана.

Табела II.1.1. Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци (у млн EUR)

Тромесечје	Своп продаја девиза	Своп куповина девиза
2015.		
T1	146,5	146,5
T2	53,0	53,0
T3	219,0	219,0
T4	132,0	132,0
Укупно 2015.	550,5	550,5
2016.		
T1	119,0	119,0
T2	108,0	108,0
T3	159,0	159,0
T4	54,0	54,0
Укупно 2016.	440,0	440,0

Извор: НБС.

Табела II.1.2. Своп трансакције Народне банке Србије у 2016. години, месечни подаци (у млн EUR)

Месец	Своп продаја девиза		Своп куповина девиза	
	3М	2Н	3М	2Н
Јануар	4,0	75,0	4,0	75,0
Фебруар	13,0	8,0	13,0	8,0
Март	13,0	6,0	13,0	6,0
Укупно Т1	30,0	89,0	30,0	89,0
Април	16,0	23,0	16,0	23,0
Мај	7,0	26,0	7,0	26,0
Јун	11,0	25,0	11,0	25,0
Укупно Т2	34,0	74,0	34,0	74,0
Јул	12,0	27,0	12,0	27,0
Август	10,0	30,0	10,0	30,0
Септембар	23,0	57,0	23,0	57,0
Укупно Т3	45,0	114,0	45,0	114,0
Октобар	3,0	15,0	3,0	15,0
Новембар	21,0	3,0	21,0	3,0
Децембар	12,0	0,0	12,0	0,0
Укупно Т4	36,0	18,0	36,0	18,0
Укупно 2016.	145,0	295,0	145,0	295,0

Извор: НБС.

2. Коришћење инструмената заштите од девизног ризика

Током Т4 резиденти су с банкама закључили трансакције терминске куповине девиза за динаре у укупном износу од 162,3 млн евра, што је за 70,7 млн евра више него у претходном тромесечју.

Учешће терминске куповине у укупној куповини девиза резидената од банака у Т4 је износило 5,0% (3,2% у претходном тромесечју) и било је највише у децембру – 8,2%, што је највиши ниво од када Народна банка Србије прикупља податке (јануар 2012). Укупно једанаест домаћих предузећа је у Т4 користило могућност заштите од девизног ризика путем закључивања ове врсте трансакција с банкама. Просечна пондерисана рачност терминске куповине девиза износила је 15 дана, при чему је најдужа просечна пондерисана рачност забележена у октобру – 19 дана. Просечна вредност уговора о терминској куповини девиза резидената износила је 1,0 млн евра.

У погледу валутне структуре терминске куповине девиза, доминантно је било учешће америчког долара – 63,0%. Учешће евра је износило 37,0%.

У Т4 је забележено осам трансакција терминске продаје девиза од стране једног резидента, у укупном износу од 4,7 млн евра и просечне пондерисане рачности 359 дана (2,9 млн евра у претходном тромесечју).

Табела II.2.1. Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци

Тромесечје	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рачност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рачност у данима	Учешће у укупној продаји у %
2015.						
T1	102,0	13	4,1	0,4	54	0,0
T2	104,3	19	3,8	0,7	104	0,0
T3	135,6	18	4,9	0,2	84	0,0
T4	189,1	16	6,1	0,2	40	0,0
Укупно 2015.	531,0	16	4,8	1,5	77	0,0
2016.						
T1	43,7	39	1,7	5,3	122	0,3
T2	152,9	18	5,2	0,0	-	0,0
T3	91,6	31	3,2	2,9	361	0,1
T4	162,3	15	5,0	4,7	359	0,1
Укупно 2016.	450,5	22	3,9	12,9	263	0,1

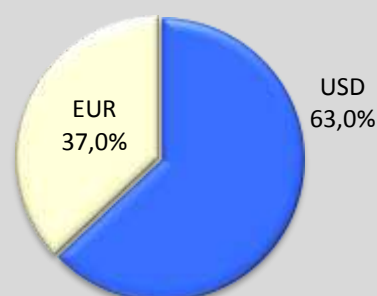
Извор: НБС.

Табела II.2.2. Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2016. години, месечни подаци

Месец	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рачност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рачност у данима	Учешће у укупној продаји у %
Јануар	11,3	41	1,4	1,7	106	0,3
Фебруар	25,7	24	3,4	0,9	118	0,1
Март	6,7	94	0,7	2,7	133	0,4
Укупно Т1	43,7	39	1,7	5,3	122	0,3
Април	24,4	17	2,6	0,0	-	0,0
Мај	32,3	15	3,4	0,0	-	0,0
Јун	96,2	19	9,2	0,0	-	0,0
Укупно Т2	152,9	18	5,2	0,0	-	0,0
Јул	49,5	10	5,2	0,6	363	0,1
Август	8,9	211	1,0	1,1	359	0,1
Септембар	33,2	15	3,4	1,2	361	0,1
Укупно Т3	91,6	31	3,2	2,9	361	0,1
Октобар	43,6	19	4,6	1,4	361	0,1
Новембар	16,2	11	1,6	1,9	354	0,1
Децембар	102,5	15	8,2	1,4	362	0,1
Укупно Т4	162,3	15	5,0	4,7	359	0,1
Укупно 2016.	450,5	22	3,9	12,9	263	0,1

Извор: НБС.

Графикон II.2.1. Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама у Т4 2016.

Извор: НБС.

Табела А. Преглед показатеља динаризаџе
 (у %)

Период*	Учешће динарских у укупним пласманима, постојећи послови			Учешће динарских у укупним кредитима, нови послови**			Учешће динарских у укупним депозитима, постојећи послови			Учешће динарске штедне у укупној штедњи становништва	Учешће динарског дела јавног дуга у укупном јавном дугу	
	Привреда	Становништво	Укупно	Привреда	Становништво	Укупно	Привреда	Становништво	Укупно			
2008.	33,8	22,2	29,2				50,3	12,5	27,6	2,5	2,6	
2009.	26,2	22,1	24,7				52,5	10,9	25,6	2,1	12,8	
2010.	32,2	27,6	30,5	41,8	50,5	43,4	45,0	8,5	19,8	1,8	14,6	
2011.	27,3	32,6	29,2	33,3	44,0	36,0	44,9	10,1	21,5	2,4	16,1	
2012.	24,2	35,1	28,0	31,0	59,6	36,5	43,9	8,8	19,3	1,9	19,1	
2013.	20,0	37,9	26,8	24,7	63,6	35,0	52,4	11,5	23,1	3,5	20,3	
2014.	25,0	41,0	31,2	33,2	71,7	44,2	53,6	12,3	24,5	3,7	21,4	
2015.	19,3	42,8	28,6	16,8	67,8	30,3	55,6	13,9	27,2	4,3	22,2	
2016.	I	19,3	43,5	29,2	22,4	73,4	37,4	51,5	13,8	25,4	4,4	21,9
	II	19,1	45,0	29,8	20,4	76,1	37,2	51,1	14,2	25,8	4,3	20,8
	III	20,7	46,3	31,4	25,2	75,3	39,8	52,7	14,9	27,3	4,4	21,4
	IV	19,4	47,0	31,2	18,4	71,6	33,3	54,0	15,8	28,8	4,5	20,7

* Показатељи се односе на крај периода, уколико није наведено другачије.

** Показатељи су добијени на основу података о износу новоодобрених кредита банака у току периода. Показатељи за 2010. годину односе се на период септембар - децембар 2010.

Методолошке напомене

1. Под пласманима се подразумевају динарски и девизни (у које су укључени и валутно индексирани) кредити, дати депозити, ХоВ, акције предузећа и потраживања по каматама и накнадама. Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом се подразумева валутна клаузула у смислу закона којим се уређује девизно пословање, као и свака друга клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
2. Пласмани су исказани по бруто принципу, што значи да нису умањени за исправке вредности. При искључивању ефеката курса узет је у обзир курс динара према евр, швајцарском франку и америчком долару.
3. Према методологији Европске централне банке, у категорију новоодобрених кредита укључују се и репрограмирани кредити.
4. У складу с методологијом Европске централне банке, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву и предузетници.
5. Депозити обухватају динарске и девизне (у које су укључени и валутно индексирани) депозите.

Списак графикана и табела

Графикони

I.1.1.	Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву	1
I.1.2.	Секторска структура пласмана	1
I.2.1.	Учешће динарских кредита у укупним новоодобреним кредитима привреди и становништву	3
I.3.1.	Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва	4
I.3.2.	Секторска структура депозита	4
I.4.1.	Динарска и девизна штедња	5
I.4.2.	Рочна структура динарске штедње (30. децембар 2016)	5
I.4.3.	Рочна структура девизне штедње (30. децембар 2016)	5
I.5.1.	Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу	6
I.5.2.	Валутна структура јавног дуга РС (30. децембар 2016)	6
I.5.3.	Рочна структура државних ХоВ (стања на крају тромесечја)	6
I.5.4.	Секундарни промет динарских државних ХоВ	7
I.5.5.	Секундарни промет по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања ХоВ	7
II.2.1.	Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама у Т4 2016.	9

Табеле

II.1.1.	Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци	8
II.1.2.	Своп трансакције Народне банке Србије у 2016. години, месечни подаци	8
II.2.1.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци	9
II.2.2.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2016. години, месечни подаци	9
A	Преглед показатеља динаризације	10